



Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Чернівецького районного управління поліції
Головного управління Національної поліції у
Чернівецькій області
16.06.2026**

м. Київ, 2026

I. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 16.06.2026 здійснено відвідування Чернівецького районного управління поліції Головного управління Національної поліції у Чернівецькій області (далі – РУП) групою НПМ у складі:

Григоров Михайло Сергійович, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Бантуш Костянтин Володимирович, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини ;

Юрку Анастасія Георгіївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Димарецький Олег Юрійович Вікторович, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Начальник РУП: Киселиця Олександр Васильович.

РУП розташоване за адресою: вул. Руська, 183, м. Чернівці, Чернівецька обл. (фото 1-2).

Серед позитивних напрямів удосконалення діяльності РУП слід відзначити впровадження моделі зразкового поліцейського офісу у форматі «Front-office», що забезпечує зручність та відкритість у взаємодії з громадянами, а також функціонування інформаційної підсистеми «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» (далі – ІП «Custody Records») – інструмента, призначеного для забезпечення належного процесу перебування осіб у місцях несвободи та дотримання їхніх прав.

Також аналізом стану дотримання працівниками РУП вимог законодавства під час розгляду повідомлень про можливе побиття громадян поліцейськими встановлено, що працівниками РУП забезпечується належне інформування відповідного територіального управління Державного бюро розслідувань.

Така процедура спрямована на забезпечення об'єктивності та неупередженості у розслідуванні випадків можливого порушення прав громадян з боку працівників правоохоронних органів.

У посадових інструкціях працівників РУП передбачено положення про заборону катувань відповідно до вимог статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

На виконання вимог частини першої статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» та Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115, працівники поліції РУП пройшли підготовку щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги та отримали відповідні посвідчення.

У РУП облаштовано кімнату для затриманих, кімнату для проведення слідчих (процесуальних) дій, кімнату для конфіденційного побачення затриманого із захисником тощо, які передбачені для належного режиму перебування та процесуального забезпечення прав затриманих осіб та відповідають вимогам національного законодавства і міжнародних стандартів.

У РУП функціонує система відеоспостереження, зокрема у кімнатах для проведення слідчих дій, кімнаті для проведення конфіденційної зустрічі з адвокатом. Термін зберігання записів з камер відеоспостереження не менше 30 діб, що відповідає вимогам Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026.

Окрім того, відповідно до вимог абзацу другого частини першої статті 6, частини другої статті 12 Закону України «Про захист персональних даних», у РУП наявні попереджувальні знаки щодо здійснення відеоспостереження при вході до відповідних зон.

На виконання вимог підпункту 11 пункту 3 наказу Національної поліції України від 21.07.2017 № 747 «Про оголошення вироків судів стосовно колишніх поліцейських» у РУП забезпечується проведення щотижневих комісійних обстежень службових приміщень та транспортних засобів з метою виявлення і вилучення сторонніх предметів, які можуть бути використані затриманими особами для заподіяння собі чи іншим особам тілесних ушкоджень.

У РУП забезпечено доступність приміщень загального користування для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

Також у РУП облаштовано захисну споруду цивільного захисту, яка забезпечує можливість захисту населення від впливу небезпечних факторів, що виникають внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування РУП групою НПМ здійснено 11.03.2024. За результатами відвідування виявлено наступні порушення прав затриманих осіб:

- не бути підданим катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню;

- на свободу та особисту недоторканість;

- на професійну правничу допомогу.

Слід зазначити, що переважну більшість раніше наданих рекомендацій виконано, водночас окремі порушення станом на дату відвідування залишаються неусунутими.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на свободу та особисту недоторканість (стаття 29 Конституції України, стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).

1. Під час вивчення протоколів про затримання особи, підозрюваної у вчиненні кримінального правопорушення, складених у порядку статті 208 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України), встановлено наявність окремих недоліків у частині їх процесуального оформлення, що потребує додаткової уваги з огляду на необхідність забезпечення дотримання уповноваженими службовими особами РУП вимог статті 104 КПК України стосовно обов'язку повного та достовірного відображення у протоколі всіх істотних обставин відповідної процесуальної дії.

Так, у деяких випадках у протоколах про затримання, зокрема [REDACTED], [REDACTED], складених співробітниками слідчого підрозділу РУП, як місце фактичного затримання зазначається адреса: вул. Руська, 183, м. Чернівці, за якою розташований РУП. Водночас фактичне обмеження свободи особи можливо відбувалося за іншою адресою та за іншим фактичним часом, що не знаходить належного відображення у процесуальних документах.

Зі слів працівників РУП, первинне виявлення особи та її фактичне затримання у ряді випадків здійснюється іншими підрозділами Національної поліції України та правоохоронними органами, а безпосереднє оформлення процесуального затримання здійснюється співробітниками РУП.

Разом із тим, під час перегляду групою НПМ відеозаписів інтерв'ювання поліцейських та затриманих осіб, що містяться в ІІ «Custody Records», встановлено, що зазначені затримані повідомляли про фактичне обмеження їх свободи ще до перебування у приміщенні РУП. Зокрема, один із затриманих зазначив, що його було фактично затримано в одному із населених пунктів області. Інший затриманий повідомив, що, останнього примусово помістили до службового автомобіля («закинули в авто»).

Водночас у протоколах про затримання зазначених осіб як час та місце фактичного затримання відображено момент і місце його процесуального оформлення безпосередньо у приміщенні РУП.

Відповідно до статті 209 КПК України особа є затриманою з моменту, коли вона силою або через підкорення наказу змушена залишатися поряд із уповноваженою службовою особою чи в приміщенні, визначеному уповноваженою службовою особою.

Так, як вбачається з практики РУП, під час складання протоколу про затримання співробітники оперативних та слідчих структурних підрозділів РУП у деяких випадках зазначають фактичний час і місце затримання з моменту її доставлення до адреси, за якою розташований відповідний підрозділ поліції, не відображаючи у протоколі обставин, пов'язаних із попереднім виявленням, супроводженням або фактичним контролем особи іншими уповноваженими службовими особами.

Разом із тим, такі матеріали справ щодо затриманих осіб у таких випадках не містять рапорти або інші службові документи, які б дозволяли встановити, яким саме суб'єктом, за яких обставин, у який час було виявлено особу, а також чи перебувала вона під фактичним контролем уповноважених службових осіб до моменту оформлення протоколу про відповідне затримання.

У зв'язку з цим залишається невизначеним часовий проміжок між фактичним затриманням особи та моментом процесуального оформлення затримання.

Така практика створює ризики порушення гарантій права на свободу та особисту недоторканність, передбачених Конституцією України та кримінальним процесуальним законодавством.

Окрім того, при вивченні протоколів про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, в окремих випадках, зафіксовано порушення щодо їх відповідності вимогам кримінального процесуального законодавства.

Так, у порушення вимог статті 104 та частини 5 статті 208 КПК України службові особи РУП у протоколах про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, у деяких випадках, не зазначають час початку та час закінчення проведення процесуальної дії.

Зокрема зазначена інформація відсутня у протоколі про затримання [REDACTED] (не зазначено час початку та час закінчення проведення процесуальної дії), [REDACTED] (не зазначено час закінчення проведення процесуальної дії) та в інших.

Кримінальне процесуальне законодавство України чітко регламентує дії уповноважених службових осіб, які здійснюють затримання, а також хід і результати проведення процесуальної дії, які мають фіксуватись у протоколі.

Факти порушень прав затриманих щодо нефіксації у протоколах необхідної інформації вже знайшли своє відображення в рішеннях Європейського суду з прав людини (справа “Кушнір проти України”), який також відзначав, що відсутність фіксації такої інформації, як дата, час та місце затримання, ім'я затриманого, підстави для затримання та ім'я особи, яка здійснила затримання, повинні розглядатися як недотримання вимоги щодо законності та невідповідність самій меті статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України, стаття 213 Кримінального процесуального кодексу України).

2. У порушення вимог пункту 20 розділу VII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 № 440, у журналі інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги затриманим відсутні записи про проведення конфіденційних побачень затриманих із захисниками із зазначенням часу початку таких побачень та їх закінчення.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головному управлінню Національної поліції у Чернівецькій області забезпечити контроль за усуненням порушень, виявлених в ході відвідування РУП.

Чернівецькому районному управлінню поліції Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області:

1. Проаналізувати виявлені порушення у діяльності РУП та розробити відповідний план заходів щодо їх усунення та недопущення у подальшому.

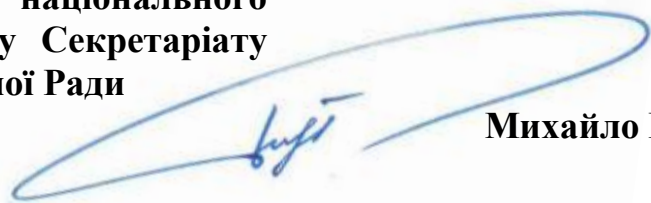
2. Забезпечити дотримання працівниками РУП вимог статті 104 КПК України.

3. Забезпечити внесення до журналу інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги затриманим інформації про проведення конфіденційних побачень затриманих із захисниками із зазначенням часу початку таких побачень та їх закінчення;

Додаток:

1. Фотознімки, отримані за результатами відвідування РУП на 8 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ,
головний спеціаліст відділу
інспектування об'єктів контролю в
правоохоронних, судових органах та
військових формувань Департаменту з
питань реалізації національного
превентивного механізму Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**



Михайло ГРИГОРОВ

Фотознімки, отримані за результатами відвідування РУП

Фото 1



Фото 2

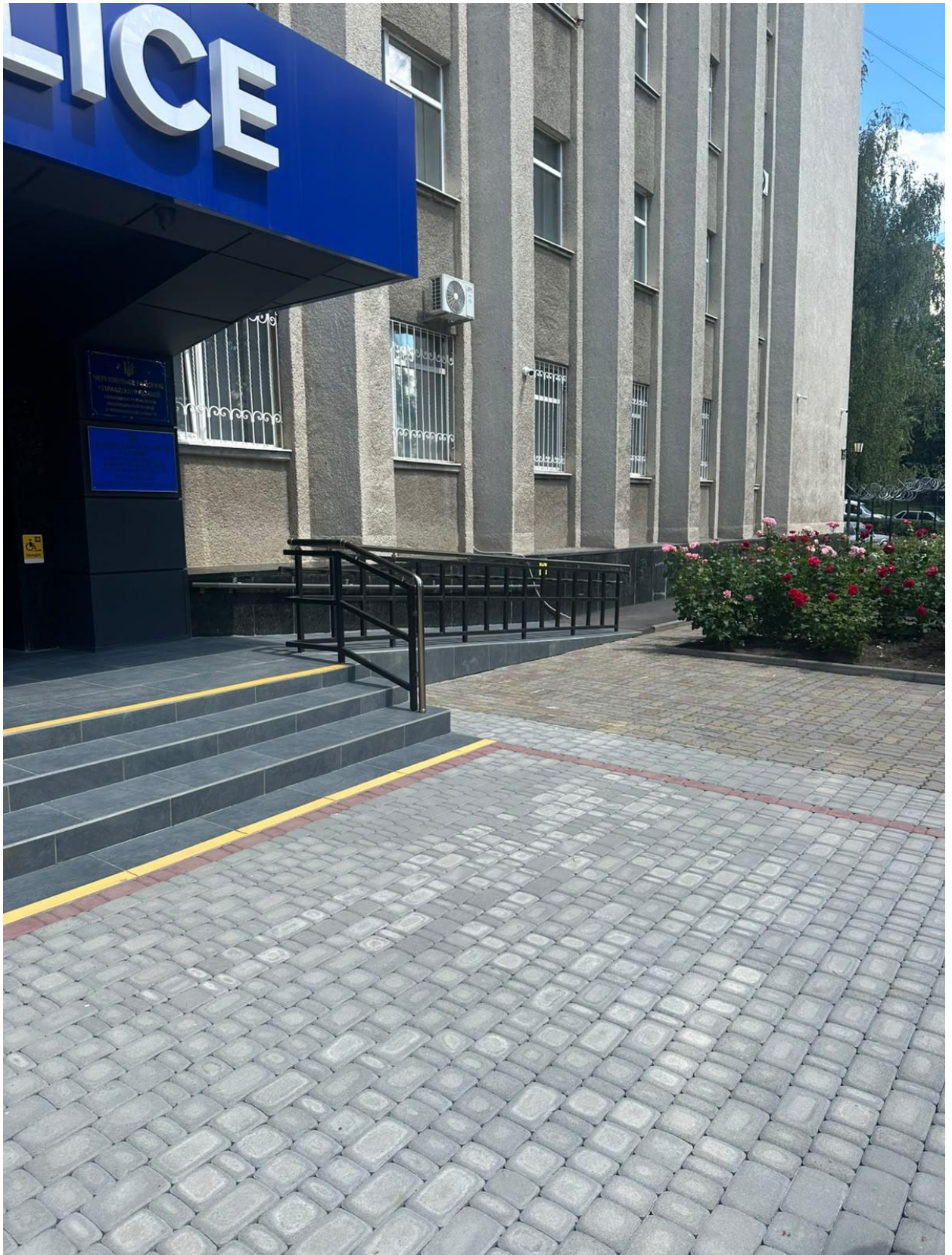


Фото 3



Фото 4



Фото 5



Фото 6

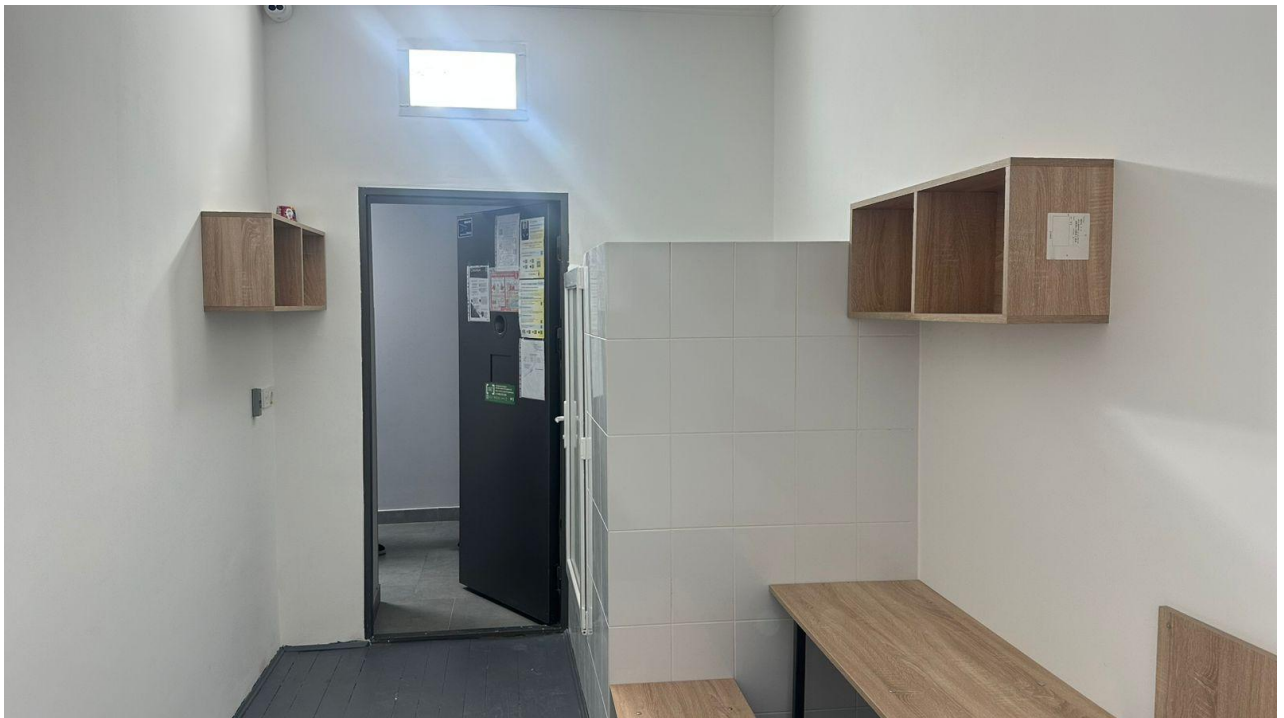


Фото 7**Фото 8**

Фото 9



Фото 10



Фото 11



Фото 12



Фото 13



Фото 14

